

- заводи завантажені не на повну потужність;
- менеджмент може приймати рішення стосовно алокації виробництва на один або інший завод та здійснити поставку однакового покупцю не залежно від того, на якому заводі була вироблена продукція;
- грошові потоки кожного заводу залежать від алокації обсягів виробництва.

Таким чином, заводи не є окремими одиницями, що генерують грошові потоки (як у випадку з супермаркетами), так як вони не генерують ці потоки незалежно один від одного.

Отже, МСБО 36 визначає процедури, які суб'єкт господарювання застосовує для забезпечення обліку своїх активів за сумою, яка не є більшою ніж сума їх очікуваного відшкодування.

Список використаних джерел

1. Алєєв Д. Зменшення корисності та визначення справедливої вартості. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/insights/2020/04/covid-19-assets-1a.html> (дата звернення: 03.01.2024).

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 36 «Зменшення корисності активів». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2036_ukr_2020.pdf (дата звернення: 03.01.2024).

Федоренко О.В.

здобувач вищої освіти ступеня

бакалавр

ОПП «Міжнародні економічні відносини»

спеціальності «Міжнародні економічні відносини»

Черепанова В.О., к.е.н., проф.

Перерва П.Г., д.е.н., проф.

Національний технічний університет «ХПІ»

МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Здійснення комерційних операцій в міжнародному бізнесі має суттєві відмінності від проведення аналогічних операцій в національному бізнесі. Велику роль для ефективної діяльності підприємства на зовнішньому ринку набувають положення, про які вітчизняним підприємствам не приходиться навіть брати до уваги [1, 5, 9]. Тому стає в достатній мірі очевидним актуальність та необхідність детального дослідження особливостей форм і методів ведення і управління бізнесом на міжнародному рівні.

Протягом останніх десятиліть саме стрімкий розвиток глобальних виробничих мереж, головним чином у вигляді транснаціональних корпорацій, зумовив швидкі темпи зростання обсягів міжнародної торгівлі товарами. Цьому сприяли лібералізація міжнародної торгівлі, активізація процесів міжнародної

економічної інтеграції, уніфікація та стандартизація технічних, санітарних, екологічних та інших норм та стандартів, удосконалення засобів транспортування вантажів, стрімкий розвиток інформаційних та телекомунікаційних мереж тощо [1, 3, 7]. Багато видів міжнародного бізнесу фокусуються на глобальних ресурсах і можливостях, їхня діяльність дедалі менше «прив'язується» до конкретної країни та здійснюється в контексті глобалізаційних процесів. Міжнародний бізнес може розглядатися як самостійна соціально-економічна система, що включає суб'єктів міжнародної економічної діяльності; міжнародні ділові та трудові відносини; міжнародне підприємницьке середовище; зв'язки із споживачами, органами влади, бізнесом; накопичені знання, інноваційний потенціал; інституційні структури.

Як елемент світового господарства міжнародний бізнес виконує низку специфічних функцій [4, 9, 11]:

- створення та розвиток глобальних ланцюгів виробництва доданої вартості та глобальних інноваційних мереж;
- формування міжнародних структур та забезпечення міжнародних потоків продуктів, послуг, інформації, капіталу, робочої сили;
- розробка глобальних інновацій;
- поширення знань та технологій;
- інтегрування наукового потенціалу країн та консолідація світових наукових ресурсів.

У той же час, незважаючи на збільшення ступеня глобалізації, ефективність та результативність міжнародного бізнесу все одно значною мірою залежить від національних умов. З переходом до економіки знань ця залежність дедалі менше стосується природних ресурсів і дедалі більше – інтелектуальних ресурсів, знань, інституційних умов НДДКР та інноваційної діяльності. Сучасний міжнародний бізнес демонструє високий рівень організації, складні різноманітні та гнучкі системи управління, що дозволяють ефективно здійснювати господарську діяльність на глобальному рівні. Найважливішою передумовою та умовою для цього є постійні зовнішні та внутрішні комунікації, які здійснюються переважно за рахунок інтранетів та інтернету. Враховуючи той факт, що в сучасних умовах значимість соціального капіталу багаторазово зростає, слід брати до уваги, що довкола міжнародного бізнесу формується особливе комунікаційне середовище в рамках глобалізованого економічного простору.

Таким чином, знання в сучасному міжнародному бізнесі розглядаються як джерело конкурентних переваг, пов'язаних з продуктом, технологією, 47 бізнес-процесами та маркетингом. При цьому володіння знаннями, здатність їх генерувати або абсорбувати та організовувати – це також найважливіші конкурентні переваги. Розглядаючи знання як фактор сталої глобальної конкурентної переваги, доцільно зосередити увагу на подоланні бар'єрів та обмежень діяльності; підвищення мобільності, розгортання інноваційної діяльності; формуванні ключових компетенцій; ефективному стратегічному та оперативному управлінні. Формування конкурентних переваг передбачає отримання знань, їх накопичення та перетворення, у зв'язку з чим виникає

потреба та в управлінні знаннями. Управління знаннями доцільно розглядати як новий напрямок міжнародного менеджменту. Це обумовлено переважанням інноваційного типу конкуренції на світових ринках та активізацією діяльності корпорацій у сфері знань, зокрема розвитком співпраці з наукою, збільшенням обсягу міжнародного трансферу знань, а також зміною стратегій та моделей інноваційної діяльності. У своїй діяльності компанії стикаються з численними проблемами, які потребують спеціалізованого керування знаннями. Наприклад, це стосується розробки інновацій, отримання необхідних знань, досягнення продуктивності використання знань, підвищення ефективності інтелектуальної праці та НДДКР. Управління знаннями є особливо важливим, якщо йдеться про розробку великих та значущих інновацій, які потребують великих витрат, складної роботи над «проривним» досягненням.

Становлення глобальної економіки знань створює контекст і істотно впливає розвиток міжнародного бізнесу, зокрема еволюцію ТНК, зумовлюючи поява нових тенденцій. Це стосується перерозподілу капіталу, що випереджає розвиток технологічного бізнесу, зокрема інтернет-компаній, підвищення інноваційної активності, виникнення нових форм міжнародного бізнесу в інтернет-економіці тощо. Враховуючи нові особливості розвитку, посилюється роль ТНК у формуванні глобальних інноваційних мереж. Особливостями інноваційної активності сучасних ТНК виступають: пошук знань та спеціалістів по всьому світу; активну співпрацю з університетами та професійними спільнотами у різних країнах; вертикальна інтеграція з малими та середніми інноваційними компаніями, поглинання інноваційних стартапів; об'єднання мультинаціональної та глобальної комерціалізації інновацій. При цьому більшість ТНК цілеспрямовано виробляють міжнародні корпоративні інноваційні системи. Міжнародні взаємодії у сфері знань стають самостійним видом бізнес-комунікацій та включаються до системи міжнародних економічних відносин. У контексті активізації інноваційної діяльності в міжнародному бізнесі протягом останніх десятиліть спостерігалися зміни і в його управлінні. Зокрема, відбувається перехід до мотиваційного управління, неієрархічних структур, гнучких моделей організації інноваційних процесів.

Список використаних джерел

1. Макаруч, К. (1). Міжнародний бізнес в умовах глобалізації: теоретичний аспект. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: International Relations. Economics. Country Studies. Tourism*, (1086), 28-31.
2. Панченко Є.Г. Міжнародний менеджмент. К. : КНЕУ, 2004. 541 с.
3. Маркетингова діяльність підприємств : підручник / О.П.Косенко [та ін.] ; ред. О.П.Косенко; Нац. техн. ун-т "ХПІ". Харків : ТОВ "Оберіг", 2023. 1155 с.
4. Compliance program of an industrial enterprise. Tutorial. (2019) / [P.G Pererva et al.] // Edited by prof. P.G.Pererva, prof. Gy.Kocziszky, prof. M.Somosi Veres. Kharkov-Miskolc: NTU "KhPI". 689 p.
5. Кобелева Т.О. Комплаєнс-безпека промислового підприємства: теорія та методи: монографія. Харків: Планета-Принт, 2020. 354 с.
6. Pererva P.G., Kocziszky G., Somosi Veres M., Kobieliava T.A. Compliance program: tutorial. Kharkov-Miskolc : LTD «Planeta-prynt», 2019. 689 p.

7. Перерва П.Г., Борзенко В.І., Кобелева Т.О. Інтелектуальна власність: магістерський курс: підручник. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 1002 с.
8. Pererva P.G., Kocziszky G., Szakaly D., Veres Somosi M. (2012) Technology transfer / P.G.Pererva., Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI». 668 p.
9. Витвицька О.Д., Кобелева Т.О., Перерва П.Г., Ковальчук С.В. Стратегічне управління розвитком підприємства на засадах інтелектуальної власності // *Вісник НТУ "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр.* Харків : НТУ "ХПІ", 2022. № 1. С. 52-57.
10. Кобелева Т.О., Перерва П.Г. Формування системи економічної стійкості та комплаєнс захисту машинобудівного підприємства // *Економіка: реалії часу*. 2018. № 1 (35). С. 98-106.
11. Перерва П.Г., Кобелева Т.О. Маркетингові підходи до моніторингу кон'юнктури товарного ринку промислового підприємства // *Екон. вісник НТУУ «КПІ» : зб. наук. пр.* Київ : НТУУ "КПІ", 2017. № 14. С. 468-477. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/108749>
12. Старостіна А.О. Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підруч. К.: *Знання*, 2009. 1070 с.
13. Kosenko A.P., Kobieliava T.O., Tkachova N.P. The definition of industry park electrical products // *Scientific bulletin of Polissia. Part 2. № 3 (11).* 2017. P. 43-50.
14. Kosenko A.P., Kobieliava T.O., Tkachova N.P. Forecasting industry park electrical products // *Scientific bulletin of Polissia. 2017. Part 2. № 4 (12).* P. 106-111.

Фербей Г. М.

здобувач вищої освіти ступеня бакалавра

ОПП “Облік і оподаткування” спеціальності “Облік і оподаткування”

Науковий керівник: к.е.н., доц.

Рилєєв С. В.

Чернівецький торговельно-економічний інститут

Державного торговельно-економічного університету

ПРОБЛЕМИ ТА ОКРЕМІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО ТОВАРНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Повномасштабне вторгнення військ РФ в Україну створило та продовжує створювати значні перешкоди для розвитку товарного бізнесу, в першу чергу через економічну нестабільність, високі рівні ризиків та невизначеності. У такий важкий час відбувається зниження рівня життя та платоспроможності українців. Населення в першу чергу витрачає кошти саме на товари першої необхідності, а вже потім на інші товари, роботи та послуги.

Багато українців втратили своє житло та роботу, стали внутрішньо переміщеними особами, виїхали за кордон легальним та нелегальним шляхами. Частина населення є мобілізованою. За таких умов, природно, кількість платоспроможних як фізичних, так і юридичних осіб в Україні, стала значно нижчою, ніж була до війни [1]. Зовнішня міграція населення, зокрема виїзд